

ANNE JA JYRKI PALMI

**YHTEISKUNTAMME** on rakennettu tiettyjen sääntöjen varaan. Myös tottelevaisuudessa on kyse elämästä sääntöjen mukaan. Yhteiskunta ei voisi toimia ilman sääntöjä. Esimerkiksi ilman liikennesääntöjä, alkoholinmyyntirajoituksia ja virkavallan läsnäoloa maailmamme ajautuisi kaaokseen. Ilman sääntöjä ei ole olemassa järjestystä ja ilman järjestystä on kaaos. Näin on yhteiskunnassa, mutta samoin on myös perheissä. Perheissä pelko tekemisen seurauksista ei kuitenkaan saisi olla ainut motiivi sääntöjen noudattamiselle. Rakkaus ja huoli perheenjäsenten hyvinvoinnista tulisi olla tärkein syy sääntöjen asettamiselle.

Tottelevaisuus ei tapahdu luonnostaan, vaan siihen tulee kasvattaa. Tottelevaisuutta voidaan opettaa rakkauden välityksellä lapsen tiedostaessa, että ohjauksen tapahtuu siksi, että vanhemmat haluavat hänen parastaan ja ovat huolissaan hänen hyvinvoinnistaan. Jos lapselle jää käsitys, että säännöt on asetettu ainoastaan pilaamaan kaiken hauskan, niin tottelevaisuuden sijasta lapselle kasvaa katkeruutta.

Kun rohkaisemme lapsiamme tottelevaisuuteen, meidän tulisi myös opettaa heitä ymmärtämään, että kaikilla teoillamme seuraukset, joko hyvät tai pahat. Tottelevaisuus aiheuttaa positiivisia seurauksia ja tottelemattomuus negatiivisia.

Opettaessamme tottelevaisuutta meidän tulee varmistaa, että lapsemme tuntevat tullessaan rakastetuksi ja lapset kokevat myös tekojensa seuraukset.

Säännöt ovat perheen selkärangan, mutta ne eivät välttämättä ole tasapainossa tai hyödyllisiä.

### Säännöissä täytyy olla järkeä

Ennen kuin kaiverramme sääntöme perheen liiton tauluun, on syytä miettiä ovatko ne ajankohtaisia ja järkeitä. Sääntöjä ei tulisi määrittää lapsillemme vain siksi, koska omassa lapsuudenkodissammekin vallitsi samantyyppiset säännöt. Ennen sääntöjen asettamista tulisi ajatella, miksi tätä sääntöä tarvitaan ja kuinka se hyödyttää perhettämme. Miksi haluamme jonkun asian tulevan tehdyksi tai jäädä tekemättömäksi perheessämme?

Sääntöjen laadinnan tulisi olla puolisoitten yhteinen päätös. Jos lapset ovat tarpeeksi vanhoja, heidänkin tulee osallistua sääntöjen laatimiseen. Kaikki näkökannat tulisi ottaa huomioon ennen sääntöjen määrittämistä. Joskus määrittäminen on helppoa, mutta joskus joudutaan tyttymään jonkinlaiseen kompromissiin. Esimerkiksi kotiintuloajoista puoliset voivat olla eri mieltä. Kompromissi on joskus hyvä, koska molemmilla puolisoilla tulisi olla oikeus vaikuttaa asiaan.

### Sääntöjen tulee olla kohtuullisia

Terveellisillä säännöillä tulee olla positiiviset seuraukset. Kasvattaja voi pohtia esimerkiksi seura-

vanlaisia kysymyksiä:

1) Saako tämä sääntö aikaan jotain myönteistä lapsen/nuoren elämässä?

2) Varjeleeko tämä sääntö lasta/nuorta joltain vaaralta?

3) Nostaako tämä sääntö esiin jotain positiivisia luonteenpiirteitä, kuten rehellisyys, lempeys, työnteon merkitys, antamisen merkitys tms.?

4) Saako sääntö aikaan tarvettua huolehtia paremmin esim. tavaroista?

5) Opettaako sääntö lasta/nuorta suhtautumaan paremmin yhteiseen omaisuuteen?

6) Auttaako tämä sääntö vastuuntun-

toisemmaksi?

Kun säännöt ilmoitetaan lapsille, heillä tulisi olla oikeus sanoa mielipiteensä niistä. Heidän tulee saada kokea olevansa osa prosessia. Lasten osallistuminen sääntöjen asettamiseen ei tarkoita sitä, että heillä olisi viimeinen sana hallussaan. Sen sijaan se tarkoittaa, että heidän tunteensa tulevat huomioonotetuksi sääntöjä laadittaessa. Tällä tavalla emme ainoastaan arvosta heidän mieli-

*Kunnioitus ja tottelevaisuus ei saisi perustua armeijamaiseen käskemiseen. Vanhempien ei tule olla komentelijoita, joiden edessä tehdään asento, kun he saapuvat paikalle.*

## Vanhempiaan kunnioittavat lapset

"Kunnioita isääsi ja äitiäsi" on ensimmäinen käsky", Ef. 6:2.

Kuva: sxc.hu/sc022



Yksi tapa on asettaa rangaistus koskemaan läheisesti rikottua aihetta. Esimerkiksi liiallisesta tietokoneella pelaamisesta seuraa se, että kone otetaan pois käytöstä määrääjäksi. On tärkeää, että myös seuraukset on sovittu rauhallisena hetkenä koko perheen kesken, eikä niitä huudeta silloin kun rikkomus on tapahtunut.

Tieto seurauksista auttaa lapsia pohtimaan, kannattaako tekoon ryhtyä, koska seuraukset ovat tiedossa. Silti lapset useimmiten kokeilevat, onko rikkomuksella todella seuraamus. Jos ei ole, he mitä todennäköisimmin uuvivat tekonsa.

Vanhempien vastuulla on pitää kiinni seuraamusten toteuttamisesta. Tämä vaatii päättäväisyyttä. Jos olemme joskus tiukkoja ja joskus leppisiä seurauksena on lisää tottelemattomuutta. Epäjohtomukainen kurinpito on kaikkein tavallisin ansa, johon vanhemmat kasvatuksessa lankeavat.

Kurinpito vaatii paljon aikaa, rakkautta ja vastuuta! Monesti vanhemmat ovat yksinkertaisesti liian väsyneitä valvomaan, että sovituita seurauksista pidetään kiinni. Väsymyksen ei tulisi kuitenkaan pilata sitä hyötyä, jonka lapsi voisi saada kantaessaan rikkomuksensa seuraukset.

### Kolme hyvää sääntöä kasvatukseen

1) *Ilmaise rakkautesi lapsellesi.*

Älä toteuta kurinpitoasi huutamalla ja syyttämällä. Anna lastesi tuntee, että sinä välität heistä syvästi ja haluat heidän parastaan. Kurinpidon jälkeen muista halata, jutella ja vaikka antaa lapselle jotain hyvää.

2) *Selitä selkeästi, miksi kurinpito on välttämätöntä.*

Kerro lapsillesi, mitä sääntöjä he ovat rikkoneet ja kertaa tottelemattomuuden seuraukset. Tämä ei välttämättä tee kuritusta lapsillesi yhtään helpommaksi, mutta vähintäänkin he tietävät että sinä et toimi vihassa.

3) *Varmista, että kurinpito tulee suoritettua.*

Vaikka kurissa kasvaminen on vaikeaa lapsille ja kurinpito monesti myös vanhemmille, lasten on opittava ymmärtämään, mitkä ovat seuraukset yhteisten sääntöjen rikkomisesta.

### Viitteet

1) Room. 13:3-4. 2) Snl. 22:6. 3) Gal. 5:19-22. 4) Snl. 1:8. 5) Snl. 13:1.

### Lähde

**Chapman Gary:** Családi össhangzattan. A családi harmónia öt jellemzője. Harmat Kiadó, 2002.

*Anne Palmi johtaa kristillistä Jees-iltapäiväkerhotoimintaa Helsingissä ja Jyrki Palmi toimii Helsingin Saalem-seurakunnan lähetyspastorina.*

*Kirjoitus on kaksiosaisen artikkelisarjan jälkimmäinen osa.*